

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

78. An qui recipit in periculo mortis Baptismum ex opinione probabili, v. g. in digito, capillis, pedibus, manibus, &c., & in materia dubia cum gutta aquae, &c. deberet, si vixerit, iterum sub ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

Sup. hoc no. & illud tegentes. Nota vero, quod baptismus, col-
latus in capillis, debet postea reiterari sub condi-
tione, ut me citato probat Lugo, ubi supr. n. 10. cum
seq. Magist. Serra in 3. p. D. Thom. q. 66. art. 7. Sed
quid dicendum, si aqua baptismi solum contingeret
ungues? Ochagav. quem citat, & sequitur Leandr.
de sacr. rom. 1. tr. 2. disp. 2. q. 24. putant dicendum id,
quod dictum est de capillis, sed negat Martin. de
Sancto Joseph. 1. lib. 2. tr. 1. de Baptism. n. 12. sicut
negat de capillis, fatetur tamen in utroque casu,
Baptismum sic collatum in necessitate esse, ut dixi-
mus, postea reiterandum sub conditione.

RESOL. LXXVII.

An in mortis articulo infans sit baptizandus in um-
bilico, per quem a matre fugit infans, & illi con-
jungitur?
Et in dicto casu ita baptizatus, an sepeliendus Ecclē-
siastica sepultura? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 15.

§. 1. **R**esolutio hujus casus, accipi potest ex Ia-
cob. Marchant. in Candelabr. Sacr. de re-
sol. q. pastor. tr. 2. de bapt. c. 1. g. 1. c. 2. ubi sic ait;
Quadam obstitit retulit mihi se, cum non posset
extra uterum habere aliam partem, quam umbili-
cum, per quem infans fugit alimentum à matre, &
illi conjungitur, baptizasse infantem in umbilico,
an sit validus baptismus? Existimo quod non, quia
umbilicus non censetur pars hominis, ideoque præ-
scinditur. Sed quærebatur, an talis infans deberet
privari Ecclesiastica sepultura? Consequenter re-
spondeo videtur, quod sic. Tamen contrariam opi-
nionem posset quis cum aliqua forte probabilitate
tueri, dicendo umbilicum non minus censerī ali-
quid infantis in tali statu, quam capilli censeantur
aliquid hominis, licet sint quedam excrementa, si-
cut & umbilicus, & ita sicut per capillos censeatur
homo ablatus (ut multi docent) similiter videtur
per umbilicum dici posse infantem abluī, tanquam
per aliquid sui, quia etiam per illum aqua ad cor-
pus infantis censerī posset pertinere. Ob has &
similes rationes, quæ affecti possent in favorem
pueri, & baptismi dati, non plane condemnarem, si
talis sepeliatur in loco sacro, quia valde apparet
aliquid jus ei possit à scribi ratione talis baptismi
disputabilis. Et quamvis longè infirmior sit pars
favens, cur tamen debeat privari jure loci sacri, nisi
manifestè, & irrefragabiliter constet privandum,
sive illi tale jus non competeret: Sic ille.

RESOL. LXXVIII.

An qui recipit in periculo mortis Baptismum ex opi-
nione probabili, v. g. in digito, capillis, pedibus, ma-
nibus, &c. & in materia dubia cum gutta aquæ,
&c. deberet, si viveret, iterum sub conditione bap-
tizari? Ex p. 5. tr. 3. Ref. 11.

§. 1. **A**liqui videntur negare, quia satisfecit
obligationi suscipiendi sacramentum,
suscipiens illud juxta sententiam probabilem, & ita
ex Vasq. docet doctus Hurt. de sacr. Bapt. disp. 1.
diff. 12. Sed contrarium videtur omnino verius,
nam qui recipit dubium sacramentum, cum teneat
tur sacramentum suscipere videtur graviter pecca-
re; ergo etiam is, qui in eo dubio permanet. Con-
firmatur, nisi moraliter constet de valore baptismi,
alia sacramenta facileg recipientur; igitur ad
Tom. I.

hæc sacrilegia impedienda homo tenetur Baptis-
mum iteratò sub conditione recipere.

2. Dices, aliquis in sua operatione potest sequi
sententiam probabilem; ergo, &c. Respondeo ne-
gando consequentiam, & dico, assumptum præsentī
proposito minus solidè applicari: nam cum DD. af-
ferunt aliquem relicta sententia probabili posse
adherere contraria etiam probabili, non volunt id
esse verum, quando probabilitas solum versatur cir-
ca rei naturam, aut conditionem, sed quando sen-
tentia inter se sunt contraria in ordine ad praxim,
quarum una asserit aliquid citra peccatum fieri
posse, alia negat, in nostro vero casu DD. non cen-
sent aliquem (saltem extra casum necessitatis, quan-
do sacramentum non potest aliter conferri, vel reci-
pi) posse absque peccato conferre, vel recipere
baptismum in solo digito, v. g. capillis, manibus,
&c. Sed solum asserunt esse probabile talem bap-
tismum esse validum, quo non obstante homo po-
test obligari ad suscipiendum iteratò saltem sub
conditione, propter rationes allatas; & ita docet
Ioan. Præpos. in 3. q. 66. art. 9. dub. 2. n. 101. cum
eo etiam adde omnino videndum Ochagaviam de
Sacram. Baptism. tr. unic. q. 11. n. 11. & Coninch.
de Sacram. q. 66. art. 9. dub. unico.

RESOL. LXXIX.

An si quis probabiliter putes se non fuisse baptiza-
tum, possit adhuc recipere sacramenta?
Et supponitur esse iterandos omnes Baptismos sub con-
ditione, in quibus baptizans usus est opinione pro-
babili circa substantialia, v. g. circa formam, ut si bap-
tizaret in nomine Christi, vel Genitoris, Geniti, &
Procedentis ab utroque, & sic de aliis formis dubiis.
Idem est circa materiam, ut si quis baptizaret cum
gutta aquæ, cum lixivio, glacie, rore, vel nive non-
dum resolutis; aut si baptizaretur infans non in
capite, pectore, aut scapulis, sed in manu, pede, bra-
chio, vel alia sui corporis parte.
Item si detur solum probabilis applicatio materia, vel
forma, aut aliorum essentialium, inter qua inten-
tio Ministri est, iterandum est Sacramentum sub
conditione.
Et in §. penult. hujus Ref. aliqui casus notantur pro
baptizatis, à diversis personis, & genitibus in ca-
su necessitatis, in quibus advertitur, quod Bap-
tismus debet iterari sub conditione.
Sed jam omnes dicti casus magis latè in suis speciali-
bus Resolutionibus in hoc novo Ordine ad hunc
tractatum sunt conducti, & in eo pertractati.
Sed adhuc super est difficultas, quid præstare debeat
Episcopus, Sacerdos, & Confessarius, ita quilibet
eorum dubius de suo Baptismo; an Baptismum ite-
rari sub conditione necessarium sit?
Et quid etiam præstare tenentur, qui Ordines ab
Episcopo, & absolutionem Sacramentalem perce-
perunt à Confessario de suo Baptismo dubijs? Ex
p. 10. tr. 16. & Misc. 6. Ref. 30. aliàs 19.

§. 1. **S**uppono cum omni Theologorum sen-
tentia esse iterandos sub conditione
omnes Baptismos, in quibus baptizans usus est opi-
nione probabili circa essentialia, v. g. circa for-
mam, ut si baptizaret in nomine Christi, vel Geni-
toris, Geniti, & Procedentis ab utroque, & sic de
aliis formis dubiis: idem est circa materiam, si bap-
tizet cum gutta aquæ, cum lixivio, glacie, rore, vel ni-
ve nondum resolutis; aut si baptizatur Infans non
in capite, pectore, aut scapulis; sed in manu, pede,
E 2 btachio,

in aliis Ref
ejus primas
not. & si-
gnanter pro
prima diffi-
hujus Ref. in
tom. 3. tr. 1.
lege à §.
Non defini-
utque in fi-
nem Ref. 3.
& hic supra
in Ref. 5. §.
Nec solum,
ad medium,
vers sublato
tamen. & in
fine Ref. 64.
vers. cetero-
rum.

* Sup. his
suppositis, &
seqq. magis
latè in suis
specialibus
Ref. supra à
Ref. 50. ut-
que ad hanc
Ref. & in tri-
bus Ref. sol.
seqq. & si-
gnanter in
Ref. proximi-
mè præteri-
ta, & in 30.
tr. 1. Ref. 3.
per totam.